

דף סה.

עין משפט א.ג.ה.ו. חו"מ סימן שנד פעיף ג

ג. גנב בהמה או כלי ובשעת הגניבה היה שוה ארבעה, ובעת העמדה בדין הוזל ושוה שנים משלם קרן כשעת הגניבה.

היתה שוה שנים בעת שגנבה ובשעת העמדה בדין שוה ארבעה אם אבד הכלי מאליו ע או מתה הבהמה משלם כשעת הגניבה שנים, אבל אם שחט או מכר או שבר הכלי או אבדו בידיים משלם כשעת העמדה בדין פ ארבעה.

עין משפט ב. חו"מ סימן שנד פעיף ג

עיין בסעיף הקודם

עין משפט ג.ד. חו"מ סימן שנד פעיף ד

ה. ד. גנב כחושה והשמינה, או גנב שמנה והכחישה משלם כשעת הגניבה ז.

הגה: ובכחושה והשמינה דוקא שהוציא עליה הוצאות, אבל נתפטמה ממילא הוי כאילו הוקרה, ואם שחטה משלם כשעת העמדה בדין.

חו"מ סימן שנד פעיף א

א. היתה הגניבה ביד הגנב והשביחה מאליה, כגון כבשה שהיתה מעוברת וילדה ק או שהיתה טעונה צמר בשעת גניבה וגזזה משלם אותה ואת ולדותיה ואת גיזותיה.

ס. מבכ"ק ס"ה ע"א שם, אבל כפל וד' וה' אינו משלם כשעת הגניבה ונפ"מ היום דאם תפס דלא מפקינן מיניה. סמ"ע ס"ק ה'.

ע. היינו שידוע שלא נאבד בפשיעה. סמ"ע ס"ק ז'.

פ. לאו דוקא כשעת העמדה בדין אלא כשעת הטביחה או השבירה. סמ"ע ס"ק ו'.

צ. מברייטא בכ"ק ס"ה ע"א.

ק. רמב"ם פ"א מגניבה הלכה י"א ממשנה פ"ט דב"ק דף צ"ג ע"ב וברייטא שם צ"ה ע"א. וכתב הסמ"ע בס"ק א' דהרמב"ם ס"ל דלידה וגזזה לא מחשב שינוי לקנות גוף הבהמה ולא השבח דהו"ל שינוי החזור, שהרי תחזור להיות מעוברת וטעונה בגיזה, וע"כ אפי'

ואם לאחר יאוש ילדה וגזזה משלם כשעת הגניבה **ר**. הוציא עליה הוצאות והשביחה כגון שפיטמה הרי השבח של הגנב אפי' לפני יאוש הבעלים **ש** וע"כ כשמחזיר הגניבה נוטל השבח מהבעלים.

הגה: י"א דאפי' שבח מאליה של הגנב אפי' לפני יאוש **ת**, וכ"ש **א** אם גנב כבשה ונתעברה אצלו שהשבח של הגנב, אפי' תבעוה הבעלים קודם שילדה, מכיון שגנבה ריקנית.

עין משפט ה. **ח"מ סימן שנר פעיף ד**
עיין לעיל עין משפט ג.ד.

עין משפט ו. **ח"מ סימן שנר פעיף ג**
עיין לעיל עין משפט א.ג.ה.ו.

ח"מ סימן שמב פעיף י

י. גזילה שלא נשתנתה והוקרה אע"פ שנתיאשו ממנה הבעלים הרי זו

נתעברה אצל הגנב וגם ילדה אצלו ס"ל דלא קנאה, וכ"כ הטור בשמו, והש"ך בס"ק ב' השיג על ה"ה והמחבר.

ומש"כ משלם אותה ואת גיזותיה, אינו ר"ל שנותן דמים בעדה, אלא נוטל הכבשה בעיניה, והי"א שהביא הרמ"א ס"ל דלא מיקרי שינוי החוזר דאף שחזרת ומתעברת או חזרת להיות טעונה הו"ל כפנים חדשות, וע"כ נחשב שינוי גמור והשבח של הגנב, והכבשה בעיניה תשאר בידו וישלם רק דמיה. כ"כ הש"ך ס"ק ד'.

ר. כרב פפא אליבא דרבי יהודה בברייתא שם צ"ה ע"ב.

וכתב הש"ך בס"ק ג' דמש"כ הטור בשם הרמב"ם דהפרה והולד לגנב תמוה הוא, דמנ"ל שהרי כתב דלא קנה גנב הבהמה אלא בשינוי, וכיון דלא נחשב שינוי לרמב"ם א"כ פשיטא שמחזיר גוף הפרה. ובסמ"ע ס"ק ב' כתב אחרת, ע"ש.

ש. רמב"ם בפ"א מגניבה הלכה י"א וכתב ה"ה שזה מברייתא וסוגיא בב"ק ס"ה ע"א.

ת. טור בשם הראב"ד והרא"ש בב"ק פ"ט סי' ג', דס"ל דלא מיקרי שינוי החוזר דאף שחזרת ומתעברת, או חזרת ונטענת מ"מ פנים חדשות הם וע"כ קנאה הגנב בשינוי.

ודוקא לידה וגזזה חשיב שינוי לרא"ש והראב"ד אפי' קודם יאוש, אבל שבח דעלמא הבא מאליו פשיטא דאינו של הגנב קודם יאוש לכו"ע. ש"ך ס"ק ד'.

א. כתב הסמ"ע בס"ק ג' דצ"ע דהרמ"א כתב בלשון כ"ש, שהטור כתב זה בלשון ולא עוד. ובבאר הגולה יישב דמ"ש הרמ"א כ"ש קאי על הסיפא שאפי' תבעוה הבעלים קודם שילדה הואיל ונגנבה ריקנית דהשבח של הגנב.

חוזרת לבעלים ^ב ואין לגזולן בה כלום, שלא תיקנו לגזולן השבח שאחר יאוש, אלא כגון שבח גיזות וולדות, אבל שבח היוקר אם חוזרת הגזילה בעניה אינו זוכה בשבח.

יא. הגזול חבית יין מחבירו והרי היא שוה דינר והוקרה אצלו ועמדה בארבעה אם שכר את החבית, או שתה אותה או מכרה או נתנה במתנה אחר שהוקרה, משלם ארבעה כשעת ההוצאה מן העולם, שאם היה מניחה ^ג היתה חוזרת בעצמה, אבל אם נשברה מעצמה או אבדה ^ד משלם דינר כשעת הגזילה.

עין משפט זז. חו"מ סימן שנר סעיף ג

ג. גנב בהמה או כלי ובשעת הגניבה היה שוה ארבעה, ובעת העמדה בדין הוזל ושוה שנים משלם קרן ^ה כשעת הגניבה.

היתה שוה שנים בעת שגנבה ובשעת העמדה בדין שוה ארבעה אם אבד הכלי מאליו ^ו או מתה הבהמה משלם כשעת הגניבה שנים, אבל אם שחט או מכר או שכר הכלי או אבדו בידיים משלם כשעת העמדה בדין ^ז ארבעה.

ב. מפורש בב"ק ס"ה ע"א ובב"מ מ"ג ע"א ואע"פ שנתייאשו הבעלים ממנה, ומהרש"ל פסק דהיכא שנתקירה אחר היאוש הרי זה של הגזולן, אבל הש"ך מסיק בס"ק ה' דהעיקר כהמחבר.

ג. כך מפורש בגמ' בב"מ מ"ג ע"א הטעם, ואע"ג דקימ"ל כל הגזלנים משלמים כשעת הגזילה, מ"מ עיקר הגזילה זו נעשה בשעה ששתה אותה או שברה או מכרה, דעד אותו רגע היא ברשות הנגזל והיתה חוזרת בעין מן הדין, והוא גרם שלא תחזור אליו בעין. סמ"ע ס"ק י"ט.

ד. ג"כ מעצמה, אבל סתם אבידה מקרי פשיעה וכמ"ש בסי' שנ"ד סעיף ג', סמ"ע ס"ק כ'. וכתב הסמ"ע שם בס"ק ז' דעד שידוע שלא נאבד בפשיעה הוי מאליו ופטור, אבל בלי שידוע שלא נאבד בפשיעה, חייב.

ה. מבב"ק ס"ה ע"א שם, אבל כפל וד' וה' אינו משלם כשעת הגניבה ונפ"מ היום דאם תפס דלא מפקינן מיניה. סמ"ע ס"ק ה'.

ו. היינו שידוע שלא נאבד בפשיעה. סמ"ע ס"ק ז'.

ז. לאו דוקא כשעת העמדה בדין אלא כשעת הטביחה או השבירה. סמ"ע ס"ק ו'.

ח"מ סימן שפב סעיף יא

יא. יב. היתה שוה בשעת הגזילה ארבעה ובשעת ההוצאה מן העולם הוזלה ושוה דינר, משלם ארבעה כשעת הגזילה ^ה בין ששברה או שתה אותה, ובין שנשברה או אבדה מאליה.

ח"מ סימן שפב סעיף א **עין משפט כ.**

א. הפקיד אצל שנים וטענו שניהם נגנב ^ט ואח"כ הודה אחד, ונגד השני שלא הודה באו שני עדים שהוא גנבו הרי שניהם משלמים הקרן.

דף סה:

ח"מ סימן שנג סעיף א **עין משפט ג.ד.**

א. נשתנתה הגנבה ביד הגנב כגון שגנב טלה ונעשה איל או עגל ונעשה שור הרי זה קנאו בשינוי השם ^י ואין מחזיר אלא דמיה ומשלם כמו שהיתה שוה בעת הגניבה ^כ, וכן כל שינוי כיוצא שאינו חוזר לברייתו ^ל, אבל בשינוי החוזר אינו קונה אפי' מדרבנן.

ה. ממשנה בב"ק צ"ג ע"ב, והטעם כאן גם שלא יהיה חוטא נשכר, דאלו נשברה מעצמה היה צריך לשלם ד' כשעת הגזילה ועכשיו ששברה בידים לא יתחייב אלא דינר. סמ"ע ס"ק כ"א.

ט. מבב"ק ק"ח ע"א, וברמב"ם פ"ד מגניבה הלכה ז' הוסיף כאן שנשבעו שניהם אחרי שאמרו שנגנב, אח"כ הודה אחד והשני באו עליו עדים, שניהם משלמין את הקרן, ואם תפס בעל הפקדון את הכפל אין מוצאין מידו, וזה שהודה משלם את החומש, וכתב ה"ה, דין הכפל בעיא דלא איפשטא בב"ק ק"ח ע"א ופסק הרמב"ם כדרכו בכל כיוצא בזה. והטור כתב דכפל פשיטא דמשלם, ובחומש מבעיא ובכ"מ הניח הרמב"ם בצ"ע. וכתב בבאר הגולה שפשוט שכאן חסר במחבר תיבת "ונשבעו" וצ"ל ונשבעו והודה אחד מהם, ופסק המחבר לקולא כדעת הרמב"ם והטור שלשניהם אינם משלמים אלא הקרן, לא הכפל כדעת הרמב"ם וגם לא החומש כדעת הטור.

י. מימרא דר' אלעאי בב"ק ס"ה ע"ב. ומהרש"ל בפ' מרובה שם תמה על טלה ונעשה איל שאין זה שינוי השם דאיל בן יומו קרוי איל, וכתב הש"ך בס"ק א' ליישב דבכל מקום הולכין אחר לשון בני אדם אפי' לקולא, והרי עינינו רואות שאין קוראין לו איל כשהוא בן יומו או שור ע"ש.

כ. גם הכפל משלם כשעת הגניבה בשינוי בטלה ונעשה איל, אבל ביוקרא וזולא יתבאר בסי' שנ"ד. סמ"ע ס"ק א'.

ל. מימרא דרב פפא האי מאן דגזל נסכא שם בדף צ"ו ע"ב.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com